grond te laten." Het is verblijdend, dat deze Christenen uit de Heidenen het gevaar zien, waarin de moderne leer het Christendom brengt.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

Van . en ,

We hebben in den laatsten tijd zooveel te vertellen gehad, dat voor sommige dingen geen plaats overschoot. Thans mogen die wel eens weer aan de beurt komen. Anders worden enkele lezers misschien met recht ongeduldig.

Ten minste, dat zou men uit sommige brieven opmaken, en 't is juist over die brieven, dat we eens moeten praten. Niet om geheimen te verklappen, maar om ... nu dat zal blijken.

Er zijn, dit weet iedereen, bij het schrijven behalve letters ook zekere teekens noodig, die men »leesteekens" noemt. In heel ouden tijd kende men die niet; men schreef maar achtereen door. Doch ik ben blij, dat dat is afgeschaft, want het is heel lastig te lezen. Men weet niet waar een zin begint of eindigt, en verkouden of kortademige menschen vooral zouden er veel tegen hebben, als we nu nog zoo schreven en dat lezen moesten.

Wij gebruiken »rustteekens", »scheiteekens" en nog andere. *Wij zeg* ik, maar nu zijn er sommige lezers, die zoo van het onderwetsche houden, dat zij — 't is toch niet om inkt uit te winnen? — zoo min mogelijk teekens schrijven. Alles loopt maar door, zelfs geen hoofdletter, waar een nieuwe zin begint. Wordt daar nu eens wijs uit!

Anderen weer doen net anders om. Zij strooien de leesteekens over hun geschriften uit als suiker over een krentenkoek, dan veel, dan weinig, overal wat. Waar het neerkomt kan hen minder schelen.

Nu ja, zeggen de eersten, die teekens doen er toch niet toe en de anderen zeggen: wat hindert het of er een te veel staat?

Ei, vrienden, denkt gij dat!

Toen ik op school ging, zei een jongen dat ook eens tot onzen meester. Maar wat deed die? Wel, een paar dagen later werd een inktkoker omgegooid, wat heel zwarte gevolgen had. Nu was de vraag of die jongen — hij heette Hendrik — of wel zijn buurman Jan 't gedaan had. Toen schreef de meester op het bord: »Hendrik niet Jan heeft het gedaan." Maar, zie, daar kwamen ze allebei tegen op. Dat was niet waar. Toen nam de meester een stuk krijt, zette één *komma* in dien zin en zie, al naar hij die komma zette, kreeg of Hendrik of Jan de schuld.

Hoe hij dit deed, moet gij maar eens uitdenken.

En dan meteen eens lezen wat hier volgt, dat mij onlangs werd gezonden.

»Een boer had een varken. En de moeder van den boer was ook de vader van het varken."

Naderhand merkte ik, dat de man die 't schreef eenvoudig de teekens verkeerd had gezet. Als men ze goed zet, staat er bepaald iets anders dan nu. Probeert het maar eens!

Gij ziet wel, van die kleine teekens kunnen toch groote dingen afhangen, en daarom moet gij u wennen ze niet te vergeten en evenmin ze maar als suiker uit te strooien.

Maar het is ook zoo moeilijk, denkt menigeen. Och neen, vrienden. Want vooreerst zal in den regel een teeken te veel minder hinderen dan een te weinig. Ten tweede moet gij er goed op letten, dat zoodra ge iets nieuws gaat zeggen, dit van het vorige door een punt moet gescheiden worden. Ten derde dat, als de gedachte die ge opschrijft in deelen gesplitst is, achter elk deel een , behoort. Dat achter vragen een ? komt en achter uitroepen een ! spreekt van zelf. De een gebruikt trouwens veel meer teekens dan de ander, doch als 't maar *duidelijk* is, is het goed.

Neem b. v. Gen. 1 vs. 1, 2, 3.

Vers 1 is een volzin die niet valt te splitsen; daar staan dus geen teekens in, maar een . er achter.

Vers 2 bevat eigenlijk *twee* zinnen, maar die bijeen behooren. Ze zijn dus niet door een . maar door een ; gescheiden. De eerste zin zelf bevat weer *twee* deelen, die ook gescheiden zijn en wel door een ,.

In vers 3 vinden we een nieuw teeken: Dat moet gebruikt worden om aan te wijzen dat er iets gezegd, genoemd, verklaard of uitgelegd wordt.

(Let er nu nog op, dat in vers 2 een , staat vlak voor het woordje *en*. Dit vergeten velen en toch behoort die , daar. Zij komt alleen dan vóór »en" niet te pas als ik dingen optel; b. v. »een boek en een lei", enz.).

Als de briefschrijvers nu alvast op dit alles eens willen letten, praten we een volgenden keer over de teekens verder.

IJver voor Gods Woord.

Een halve eeuw geleden werden op het groote eiland Madagaskar, dat bij de Oostkust van Afrika ligt, de Christenen zeer vervolgd. Thans is het, Gode zij dank, geheel anders.

In dien zwaren tijd nu was er een Christen uit de heidenen die de kunst van schrijven verstond, en daarvan gebruik maakte om voor zijn landgenooten gedeelten van Gods Woord over te schrijven, waaruit zij troost en kracht konden putten in de zware vervolging.

Doch natuurlijk kon de man dit werk in zijn huis niet doen, dan zou hij spoedig ontdekt en gestraft zijn geworden. Hij begaf zich naar een hol, richtte dat zoo goed als 't ging in, en bleef daar bij tusschenpoozen jaren achtereen aan 't werk. Zijn vrienden onder de Christenen kwamen hem dan van tijd tot tijd bezoeken, en ieder die er om vroeg kreeg een of ander afgeschreven gedeelte van Gods Woord meê.

Eens kwam een zendeling uit Europa op het eiland. Hij hoorde van den afschrijver en zou hem gaarne eens bezocht hebben, maar dorst niet, omdat de man dan wel eens ontdekt kon worden door de vijanden. Echter schreef de zendeling hem een brief, om hem te bedanken en te bemoedigen. Tegelijk vroeg hij hem of er ook iets was, dat men voor hem kon doen.

Het antwoord van den bekeerden heiden was zeer hartelijk. Hij was getroffen door de vriendelijke woorden van den zendeling en schreef ten slotte:

»Als gij wilt kunt gij wel iets voor mij doen. Het hol dat ik bewoon is donker. En nu zijn mijn oogen door het schrijven bij een flauw licht zeer verzwakt. O, Ik zou zoo gelukkig zijn als ik eens een bril kon krijgen. Dat zou mij het werk zeer vergemakkelijken.

De man wijdde er zijn leven aan, offerde er zijn oogen voor op om het Woord Gods te verspreiden onder zijne landgenooten. Hoe beschaamt hij velen, die in een Christenland wonen en toch des Heeren Woord niet achten, en ook menigeen, die het wel kent, maar niet op prijs stelt. Wij hebben Gods Woord en dat zonder moeite. Maar laat ons niet vergeten, dat het ons gegeven is om er meê te woekeren èn voor ons zelf èn voor anderen.

AAN VRAGERS.

Op de vraag van een lezer of het waar is, dat wij met onze tijdrekening in de war zijn, en het eigenlijk thans niet 1894 maar 1901 is of zoo, kunnen we hier maar kort antwoorden.

Onze tijdrekening, waarbij het jaar 1 dat is van de geboorte onzes Heeren, was natuurlijk bij de oude heidenen onbekend. Ook de Joden hadden haar niet, en de Christenen in de eerste eeuwen ook niet. Men rekende in het Romeinsche rijk bij jaren na de stichting van Rome.

Eerst na het jaar 500, toen een abt te Rome, Dyonisius geheeten, die een tafel der Paaschfeesten maakte, aan het rekenen was geweest (vroeger was dit ook al geschied) begon men vast te stellen, dat de Heere Christus geboren was 754 jaar na de stichting van Rome. Weldra werd nu algemeen door de Christenen dat 754e jaar het 1e van hun tijdrekening genoemd. Vrij zeker is het onjuist, en zijn we 4 of 7 jaar te laat. Maar we zullen het nu maar zoo laten als 't is, want het hindert niemand en de verandering zou een groote verwarring geven in alle verjaringen, rekeningen, quitanties en in de heele maatschappij.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Nunspeet, S. Oudkerk te Zalk. — Overschie, H. W. Feldenhof, cand. aan de Vrije Universiteit. — Haarlem B en Zevenhoven, A. de Vlieg te Renkum.

AANGENOMEN: St. Laurens en Gapinge, A. Steijling, cand. aan de Vrije Universiteit. — Oostburg, P. M. Out, cand. aan de Vrije Universiteit.

BEDANKT: Lemmer en Allingawier, J. P. Henis te Oosterbierum. — Bentheim, L. Strueve te Bunde. — Schiedam, C. L. F. van Schelven Az. te Wageningen. — Holwerd, P. M. Out, cand. te Wormerveer.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Oud-Vossemeer, H. J. Bisperink te Waspik. — Ommeren, J. G. Klomp te Lunteren. — Nieuw-Beierland, J. van Walsem te 's Gravendeel. — IJsselstein (bij Tiel), W. J. Pijzel te Linschoten. — Rijpwetering en Hoogmade, G. J. van Hemert te Sint-Annaland. — Midwoud en Domburg, L. K. H. Blecker te Wetsinge (Fr.) — Winschoten, A. E. van Eerde L.Rm. te Lutkewierum en Rien (Fr.) — Anjum (vac. Schrijver), H. C. Lambers te Rijperkerk. — Wouterswoude, H. Bolk te Grijpskerk. — Bergschenhoek, J. L. Pierson Hz. te Hengeloo. — Kerkwerve, H. J. Couvee, cand. te Leiden. — Noord-Schermer, A. Wuuder te Noordijpouwe. — Hei- en Boeicop (cl. Gouda), W. M. Zijlstra te De Vuursche. — Lochem, P. A. Riedel te Krommenie. — Blija, E. M. van IJsendijk te Capelle (cl. Goes). — Spijkenisse, L. C. Ternaden te Meedam c. a. — IJsbrechtskerke, A. Veenhuijsen te Nederhorst den Berg. — Harderwijk, G. Spijkerboer te Lienden. — Landsmeer c. a., W. van Roggen te Sloten. — Deersum, T. S. van der Ley Wz. te Tjallaberd. — Lochem, P. A. Riedel Bjz. te Krommenie. — Ferwerd, D. Zoete te Suameer. — Heer-Hugowaard, D. Sipkens te Schellinkhout. — Middelburg, J. Hoogenraad te Wageningen.

AANGENOMEN: Meppel, J. Ossewaarde te Sluis. — Hummeloo, J. J. A. Herman te Everdingen. — Elsden, H. F. Hamelberg te Gulpen. — Charlois, J. F. de Klerk te Onstwedde.

BEDANKT: Goudswaard, A. J. Schouten te Geervliet. — Ee, H. C. Lambers te Rijperkerk c. a. — Wapserveen, T. Eppens te Oldenhove c. a. — Oudega, J. C. V. Meischke te Raamsdonk. — Nieuw-Beierland, J. van Walsem te 's-Gravendeel. — Uitwijk, W. Westhof te Kolderveen. — Heteren, J. D. de Lind van Wijngaarden te Oud-Alblas. — Ternaard W. Hoeksema te Burum c. a. — Terwispel, G. Loleama te Rockanje.

Advertentien.

Heden verblijdde de Heere ons door de geboorte van een welgeschapen *ZOON*.

F. VISSER.
T. VISSER—
ELGERSMA.

Leiden, 18 April 1894.

Heden overleed tot mijne diepe droefheid, mijn innig geliefde Echtgenoot,

GIJSBERT HENDRIK THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP,

Lid van de Gedeputeerde Staten der provincie Gelderland, ridder van de Militaire Willemsorde,

in den ouderdom van 46 jaar.

S. M. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP—
VAN DE POLL.

Arnhem, 22 April 1894.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Voor de buitengewone belangstelling en de zeer vele blijken van hartelijke deelneming, gedurende de ziekte en bij het overlijden van mijn dierbare en onvergetelijke Echtgenoote G. STAM ontvangen, betuig ik, ook namens mijne Kinderen, mijn welgemeenden dank.

D. TIBBEN, *V. D. M.*

Katwijk a/Zee, 24 April 1894.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,

DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN**, **diverse LOTEN** en vreemde **COUPONS**, Wisselen Gouden, Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIEN** en **BELEENINGEN**. Nemen gelden à **DEPOSITO** 1½ pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Het werk van den Heiligen Geest.

Deel I. **Voor de kerk in haar geheel.** Deel II en III. **Voor de enkele personen.** In fraaien stempelband **f 8.90;** ingen. **f 7.50;**

☞ *Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.*

Dagen van Goede Boodschap.

I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar.

Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelbanden **f 5.60,** in vier deelen ingenaaid **f 3.60.** Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. à **f 1.75** ing. à **f 1.20.**

Gomer voor den Sabbath.

Meditatiën over en voor den Sabbath.

In stempelband **f 2.40;** ingenaaid **f 1.90.**

Tractaat van den Sabbath.

Historische dogmatische studie.

Prijs f 1.60. Gebonden f 2.10.

Voor een Distel een Mirt.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal.

Ingenaaid f 1.80. **In stempelband f 2.30.**

De Vleeschwording des Woords.

Prijs **f 1.90.** Gebonden **f 2.40.**

2e druk (Volksuitgave.)

f **0.60;** 25 Ex. *f* **12.50;** 50 Ex. *f* **22.50.**

Tractaat

van de Reformatie der Kerken.

Aan de zonen der Reformatie hier te lande aangeboden op Luthers vierde eeuwfeest.

Prijs f 2.50.

De twaalf Patriarchen.

Bijbelsche Karakterstudiën. Prijs net ingebonden **f 1.—,** ingenaaid **f 0.75.**

De drie Formulieren van Eenigheid,

voor kerkelijk en huiselijk gebruik, benevens het **Kort begrip der Christelijke Religie,** uitgegeven door de Predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN. *Negende Vijfduizend.* Prijs gecartonneerd **f 0.40,** 25 ex. **f 9.50,** 50 ex. **f 18.—.** In rood linnen stempelband **f 0.90.**

Dezelfde uitgave met wit papier voor handteekeningen **f 1.25.**

Calvinisme en Revisie.

(Eerst verschenen in The Presbyterian and Reformed Review. Juli 1891).

Prijs f 0.50.

SCOLASTICA.

Het geheim van echte studie, 2de druk. Prijs **f 0.40.**

„Is er aan de publieke Universiteit ten onzent plaats voor eene Faculteit der Theologie?"

REFERAAT voor de meeting, gehouden ter gelegenheid van de tiende jaarvergadering der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag.

Prijs f 0.60.

„Sion door recht verlost."

TIJDREDE. Prijs **f 0.50.**

Tweeërlei Vaderland.

Prijs **f 0.50.**

Het Sociale Vraagstuk

en de

Christelijke Religie.

REDE ter opening van het SOCIAAL CONGRES, den 9den November 1891.

Prijs f 1.—

Handenarbeid.

Overdruk *(ter verspreiding)* uit »De Standaard". Prijs **f 0.15,** 25 ex. **f 3.—,** 50 ex. **f 5.—,** 100 ex. **f 8.—.**

De 4de aflevering werd verzonden van:

EEN JAAR OP REIS IN DIENST DER ZENDING,

door F. LION CACHET.

Een zeer belangrijk werk met 60 oorspronkelijke platen en schetskaart. Reis door Java, Egypte en Palestina, in 1891/92.

Tien afleveringen van 48 bladzijden. Prijs hoogstens f 4.50.

Amsterdam. *J. A. WORMSER.*

Gevraagd Sub-Agent

VOOR

Beroemde Pianofabriek.

Motto: **SOLIDE.** Bureau dezer Courant.

G. T. JURJAANZ, Orgelmaker.

Amerik. Orgelhandel,

Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.

Steeds voorhanden uitgebreide sorteering, van de soliedste fabrieken.

Directe aanvoer. Laagste Prijzen.

VRAAG CATALOGUS.

Engros en Détail.

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:

GEDICHTEN

van

J. A. WORMSER.

Prijs f1.25. In stempelb. f1.90.

ENCYCLOPÆDIE

DER

HEILIGE GODGELEERDHEID,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Drie Deelen, samen ongeveer 100 vel of 1600 bladzijden druks.

Het eerste deel van dit standaardwerk verscheen dezer dagen. De beide andere deelen zullen D. V. in de eerste helft van 1894 volgen. De prijs is **f 0.15 per vel,** dus ongeveer **f 15.—,** maar nog niet nader te bepalen.

Men verbindt zich voor het geheele werk. Afzonderlijke deelen worden in geen geval geleverd.

Eerstdaags wordt een fraaie stempelband voor deel I verkrijgbaar gesteld.

☞ **Alle solide Boekhandelaren nemen bestellingen aan.**

AMSTERDAM.

DE UITGEVER,
J. A. WORMSER.

GOLDSCHMEDING's

Amerikaansche Orgels,

worden bij toeneming gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sorteering of vrage **Catalogi en condities.**

Prijzen van f 60, f 70, f 80; f 100, enz. enz.

WARMOESSTRAAT N°. 141,

AMSTERDAM.

ERNSTIGE

WAARSCHUWING

TEGEN EEN

GROOT GEVAAR.

Een woord tot KNAPEN en JONGELINGEN,

DOOR

C. F. SCHÖTTELNDREIER.

Amsterdam, SEYFFARDT's Boekhandel.

Prijs: 60 Cents, per 10 stuks *f* 3.—.

Vrije Universiteit.

Wederom zijn wij in diepen rouw gedompeld. En dat zóó onverwacht! Eerst Van den Bergh, daarna Keuchenius en nu Van der Hoop, de geliefde mede-directeur. — De Heere scheurde ze van ons weg. — Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijne oordeelen, en onnaspeurlijk Zijne wegen! Ons hart bloedt bij dit scheiden. De Heere weet, wat diepe wonde Hij hierdoor ons wederom toebracht. Ons voegt stille te zijn en te eerbiedigen, wat Hij gedaan heeft. Hij gaf hem ons, dien ronden, trouwen zeeman met dat warme broederhart, dat vriendelijk oog, dat oprechte woord. Men wist altijd, wat men aan hem had; en ofschoon aristocraat van geboorte en beschaving, was hij de ware volksman, wien de belangen van ons volk, vooral de geestelijke, maar ook de stoffelijke, zoo nauw op het hart gebonden waren, een volbloed Nederlander, die niet te vergeefs den omgang met zijn voortreffelijken oom Groen van Prinsterer had genoten en wien die groote figuur steeds als een ideaal voor de oogen zweefde.

In steeds toenemende mate moest men hem liefhebben en waardeeren, naarmate men meer met hem in aanraking kwam. Hij zal daarom in onze vergadering zeer worden gemist; terwijl zijne adviezen, getuigende van zooveel beslistheid en nuchterheid, ons nog lang zullen heugen.

De Heere nam hem tot Zich. Voor hem slechts winst. En *dat* vooral moet ons leeren zwijgen.

Zijne door hem zoo hartelijk beminde vrouw blijft nu met haar beide jongentjes achter, eenzaam en toch niet verlaten; want zij weet in Wien zij gelooft. Dat geeft dan ook alleen kracht om niet in opstand te zijn, doch den Heere te verbeiden en op Hem te zien, die haar in eeuwigheid niet begeven zal. Gedenken wij harer in onze gebeden.

In de plaats van onzen overleden broeder treedt thans als mede-Directeur op onze eerste Directeur-plaatsvervanger, de heer C. M. E. van Löben Sels uit 's-Gravenhage. Sterke de Heere hem in dezen nieuwen werkkring en bekwame Hij hem met wijsheid en opgewektheid om dezen arbeid te aanvaarden, als van God hem opgelegd. In de vacature van plaatsvervanger, welke daardoor ontstaat, zal op de eerstvolgende algemeene vergadering moeten worden voorzien.

W. HOVY.

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM.

De Biechtvader der Roboses.

Een verhaal naar een handschrift uit den aanvang der zestiende eeuw.

Naar het Hoogduitsch van

E. QUANDT,

DOOR

A. J. HOOGENBIRK.

☞ UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING VAN CHRISTELIJKE LECTUUR. ☜

Prijs f 2.50.

In fraaien Stempelband f 3.25.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRT.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

2de druk. — Volksuitgave.

Prijs f 0.60.

VOOR UITDEELINGEN (TEN DIENSTE VAN KERKERADEN enz.)

25 Ex. f 12.50; 50 Ex. f 22.50.

Van de groote (eerste) uitgave zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar à *f* 1.80; gebonden *f* 2.30.

Bij HÖVEKER & ZOON, te Amsterdam, verscheen:

ALLERLEI VOOR ALLEN.

PROZA en POËZIE

DOOR

A. J. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs f 0.50.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.